

Eesti keel

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist. Eesti keele õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida;
- 2) osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt;
- 3) loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet.
- 4) kirjutab arusaadavalt, teeb märkmeid, mõistab ja koostab tarbekirja;
- 5) on omandanud elementaarse ülevaate eesti keele süsteemist, tunneb põhitermineid;
- 6) valdab praktiliselt eesti keele lauseehitust, igapäevast sõnavara ja sõnade muutevorme, saab aru sõnade ja lausete otsesest tähendusest ning oma kogemuste piires ka pragmaatilisest tähendusest;
- 7) kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus;
- 8) kavandab oma tegevust kõne abil, kommenteerib ning hindab seda, reguleerib oma ja teiste tegevust vastavalt üldistele käitumisnormidele;
- 9) tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet;
- 10) tunneb ilukirjanduslike tekstide liike, omab elementaarset ülevaadet rahvuskirjandusest ja oskab nimetada mõnda kirjanikku;
- 11) tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldinimlikke kõlbelisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.

Eesti keele õpitulemuste jaotus 1.-2. klassis.

Suhtlemine ja suuline väljendusoskus

1. klassi lõpuks õpilane:	2. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• suudab väljendada oma mõtet vähemalt tuumlausega;• kasutab elementaarseid viisakusväljendeid;• vastab dialoogi repliigile;• alustab dialoogi oma tarvete rahuldamiseks	<ul style="list-style-type: none">• kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest (3–4 lausega);• iseloomustab õpetaja suunamisel objekti 2–3 tajutava tunnuse alusel;• korduvates situatsioonides kasutab viisakusväljendeid;

	<ul style="list-style-type: none"> oskab alustada ja jätkata dialoogi oma kogemusele vastavas situatsioonis.
--	---

Lause ja sõnavara

1. klassi lõpuks õpilane	2. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> mõistab, koostab (tegevuse, pildi ja/või skeemi alusel) ning kasutab kontekstist/situatsioonist lähtuvalt sensomotoorsele kogemusele toetuvat lihtlauset (3–4 sõna); määrab sõnade järjekorra 3–4-sõnalises lauses. 	<ul style="list-style-type: none"> mõistab, koostab (4–5 sõna) ja kasutab sensomotoorsetele kogemustele toetuvat laiendatud lihtlauset;

Lugemine ja kirjutamine

1. klassi lõpuks õpilane:	2. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> häälib kuni 5-häälikulisi sõnu; koostab analüüsitud sõnade (noop) skeeme, määrab häälikujärje sõnas; määrab õpetaja võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse 1–2-silbilistes sõnades; kasutab sõnu analüüsides sobivaid sümboleid (noope); laob analüüsitud sõnu tähtedega, teeb analüüsitud sõnade ära kirja; kirjutab väikseid kirjatähti; tunneb suuri ja väikseid trükitähti; loeb veerides 1–3-silbilisi sõnu, tuumlauseid ja vähe laiendatud lihtlauseid, saab aru loetu tähendusest (oma kogemuste piires). 	<ul style="list-style-type: none"> määrab häälikujärje sõnas; määrab häälikurühma tabeli alusel; muudab ja määrab abivahendi abil 1–2 silbilistes sõnades lihthääliku pikkust; teeb lugema õpitud lause ära kirja lühikeste sõnade ja kõnetaktide kaupa; kirjutab analüüsitud 1–2-silbilise sõna häälikkoostist moonutamata; loeb õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa; leiab õpitud tekstist küsimustekorralduste abil sõnu ja lauseid; järjestab sisu järgi pildiseeria, vastab küsimustele lause ja/või lõigu valiklugemise abil;

	<ul style="list-style-type: none"> • taastab lühiteksti abivahendeid kasutades (pildid, pildiseeriad, küsimused, sõnalünkadega laused).
--	--

Eesti keele õpitulemuste jaotus 3.-5. klassis.

Suhtlemine ja suuline väljendusoskus

3. klassi lõpuks õpilane:	4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb ja kirjeldab kahte tuttavat objekti tajutavate tunnuste alusel. 	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb ja kirjeldab esemeid (kuni 3 objekti) rühmas; • kirjeldab ühistegevust. 	<ul style="list-style-type: none"> • sooritab tuttavaid õpitoiminguid suuliste ja kirjalike hargnenud korralduste alusel, sh osaleb tegevuse planeerimisel (valib ja kasutab abivahendeid).

Lause ja sõnavara

3. klassi lõpuks õpilane:	4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja koostab kuni 5-sõnalist lihtlauset; kasutab laiendatud lihtlauses nimi-, omadus- ja tegusõnade õpitud vorme; oskab viia õpitud sõnavorme mitmesse sõnaühendisse. 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja koostab kuni 6-sõnalist lihtlauset; • laiendab lihtlauset skeemide ja süntaksiküsimuste abil; • kasutab laiendatud lihtlauset ja sihitisosaluslauset; • oskab skeemide abil analüüsida ja moodustada käändevorme; • rakendab (abiga) sõnaühendis ja lauses 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja kasutab kuni 6 sõnalist lihtlauset; • mõistab õpitud koond- ja liitlauset liike tekstis ja tekstiväliselt; oskab neid suunatult moodustada; • kasutab algoritmi sõnavormide analüüsimisel ja moodustamisel; • rakendab (vähese abiga) lauses sõnade muutevorme õpitud funktsioonides.

	käändevorme õpitud funktsioonides.	
--	------------------------------------	--

Lugemine ja kirjutamine

3. klassi lõpuks õpilane:	4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> muudab ja määrab graafiliste orientiiridele toetudes veaohlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevatest sõnades. 	<ul style="list-style-type: none"> muudab ja määrab graafilistele orientiiridele toetudes veaohlike häälikute pikkust üksikhäälikutest koosnevatest valdavalt 3 silbilistes sõnades ja õpitu ulatuses häälikuühendiga sõnades. 	<ul style="list-style-type: none"> muudab ja määrab veaohlike häälikute pikkust õpitu ulatuses nii üksikhäälikutest koosnevates (kuni 4 silbilistes sõnades) kui ka häälikuühenditega (kuni 3 silpi) sõnades.

Lugemistehnika ja orienteerumine tekstis

3. klassi lõpuks õpilane:	4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa; leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele (sh annab hinnangu tegevusaktile); annab abivahendeid kasutades ja koostöös õpetajaga 	<ul style="list-style-type: none"> loeb õpitud teksti sõnade ja süntagmade kaupa, arvestab kirjavahemärke; loeb õppimata teksti peamiselt sõnahaaval; leiab küsimuste-korralduste järgi tekstist sõnu, lauseid ja lõike, sh peamõttele ja alltekstile osutavaid lauseid; annab tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti 	<ul style="list-style-type: none"> täidab valiklugemise ülesandeid õpitud teksti häälega või endamisi vaikselt lugedes; leiab tekstist küsimuste/korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, osaleb lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel; annab tekstilähedaselt edasi tekstilõikude sisu, pealkirjastab lõike ja

<p>tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu.</p>	<p>või lõigu sisu (toetudes abivahenditele);</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe, toetudes oma kogemustele/teadmistele); • vastab küsimustele teksti kohta (põhjuslikud seosed, hinnangud tegevustele, tegudele); • annab ühisvestlustes hinnanguid tegevusaktidele. 	<p>osaleb sõnastuse täpsustamisel;</p> <ul style="list-style-type: none"> • annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevusaktidele ning põhjendab seda.
---	---	--

Kirjutamine

3. klassi lõpuks õpilane:	4. klassi lõpuks õpilane:	5. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu; • kirjutab ära kirjas 1–2 silbilisi sõnu originaalteksti täiendavalt vaatamata; • kontrollib ära kirja õigsust õpetaja abiga. 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu; • sooritab ära kirja sõnahaaval; • kasutab suunamisel õigekirja kontrollimise võtteid. 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjutab õigesti lihthäälikutest koosnevaid sõnu; • kirjutab häälikuühenditega sõnu pärast analüüsi õigesti; • sooritab ära kirja peamiselt sõnapaaride kaupa; • kasutab kirjutamisel enesekontrollivõtteid.

Eesti keele õpitulemuste jaotus 6.-7. klassis.

Suhtlemine ja suuline väljendusoskus

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">oskab tuttavates situatsioonides teavet küsida ja edastada ning teiste käitumisnorme arvestavalt suunata.	<ul style="list-style-type: none">oskab hankida teavet teistelt inimestelt; õpetaja suunamisel tekstist.

Tunnetustegevuste arendamine

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">jälgib kaaslaste vastuseid ning täiendab neid;osaleb õpitegevuse planeerimisel,oskab suunamisel kasutada enesekontrollivõtteid;oskab küsida abi, valida ja kasutada abivahendeid.	<ul style="list-style-type: none">mõistab seisukohtade võimalikku erinevust suhtlemisel, selgitab oma seisukohti;orienteerub talle mõistetavate sündmuste ajalistes ning põhjuslikes seostes.

Lause ja sõnavara

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;mõistab kaheosaliste liitlauseste tähendust, eristab osalausestega väljendatud suhteid ja seoseid.	<ul style="list-style-type: none">mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;mõistab ja kasutab suunatult eri suhteid väljendavaid kaheosalisi liitlauseid.

Sõnaliigid

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;• kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tepusõna muutevorme õpetaja abiga);• analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust;• moodustab sõnavorme, oskab suunamisel esitada süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi.	<ul style="list-style-type: none">• tuletab sõnu õpitud liidetega; moodustab liitsõnu;• kasutab sõnade käände- ja pöördvorme, analüüsib sõnavormide koostist.

Lugemine ja orienteerumine tekstis

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• loeb jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa;• loeb õpitud teksti kõne tempos ladiusalt sisule vastava tooniga;• täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid;• taastab tekstilõikude sisu (valikjutustamine), oskab jutustamiseks valida ja kasutada abivahendeid;• kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;• annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegelas(t)e käitumisele.	<ul style="list-style-type: none">• loeb jõukohast teksti kõne tempos;• loeb õpitud teksti ladiusalt mõningase ilmekusega;• täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid;• rakendab õpetaja juhendamisel temaatilist lugemist;• iseloomustab tekstis kirjeldatud tegelasi plaani järgi, oskab neid rühmitada teadaoleva(te) tunnus(t)e alusel.

Kirjutamine

6. klassi lõpuks õpilane:	7. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• kirjutab sõnu õigesti, kasutab vajadusel individuaalseid abivahendeid;• teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.	<ul style="list-style-type: none">• tunneb ja rakendab tähekasutusreegleid;• kasutab õpitud ortograafiareegleid õpetaja suunamisel.

Eesti keele õpitulemuste jaotus 8.-9.klassis.

Suhtlemine ja suuline väljendusoskus

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• oskab märgata ja hinnata kaaslaste käitumise (sh sõnakasutuse) sobivust;• reageerib adekvaatselt kaaslaste erinevatele ja vastandlikele seisukohtadele;• oskab suunavate küsimuste abil analüüsida dialoogi.	<ul style="list-style-type: none">• teab adekvaatse suhtlemise põhimõtteid tavasituatsioonis käitumiseks (perekonnas, eakaaslastega, töökollektiivis, ametiasutustes jne);• mõistab suhtluspartnerite seisukohtade võimalikku sarnasust, erinevust ja vastandlikkust;• selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erimeelsustele;• hindab oma ja teiste käitumise otstarbekust ja moraalinõuetele vastavust tavasituatsioonides, käitub vastavalt.

Tunnetustegevuse arendamine

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• kasutab tuttavat teabekirjandust juhendamisel.	<ul style="list-style-type: none">• kasutab tekste ja teatmikke teabe hankimiseks.

Lause ja sõnavara

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• kasutab õpitud lausemalle suulises ja kirjalikus tekstis.	<ul style="list-style-type: none">• tunneb lausete eri tüüpe, mõistab õpitud lausemallide tähendust, oskab neid kasutada teabe hankimisel ja sõnastamisel;• valdab elementaarseid teadmisi grammatikast: sõnaliigid, käänamine ja pööramine, liht-, koond- ja liitlauseid, sõnamoodustus.

Sõnaliigid

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab tuletisi;• tunneb ära ja moodustab pöörde- ja käändevorme.	<ul style="list-style-type: none">• tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab tuletisi;• tunneb ära ja moodustab pöörde- ja käändevorme.

Lugemine ja orienteerumine tekstis

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none">• loeb ladusalt jõukohast teksti häälega ja endamisi teabe hankimiseks;• täidab jõukohast teksti analüüsis ülesandeid õpitud mõistmisstrateegiate ulatuses;• oskab esitada küsimusi teistele ja endale teksti kohta mõistmisstrateegiatest lähtuvalt ning neile küsimustele vastata;• taastab õpitud teksti suuliselt erineval viisil (õpetaja suunamisel): tekstilähedaselt,	<ul style="list-style-type: none">• loeb jõukohast teksti endamisi sihipäraselt, häälega, mõistmiseks vajaliku selguse ja intonatsiooniga;• koostab teabe hankimiseks eesmärgist lähtuvalt küsimuste kompleksi teksti(de) kohta;• taastab tuttavat teksti erineval viisil (kokkuvõtlikult, laiendatult, tekstilähedaselt);

<p>temaatiliselt kokkuvõtlikult, tegelase seisukohalt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rakendab analüüsi käigus kasutatud abivahendeid; • iseloomustab tegelast ja tegelasrühma plaani järgi; • kirjeldab tegevusi ja sündmusi kogemuste ja eri õppeainete materjalide põhjal (abiga); • koostab pärast ühist arutelu tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse. 	<ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab tegelasi ja tegelasrühmi; seletab ja hindab nende käitumist; • kirjeldab tegevusi ja sündmusi teistele arusaadavalt.
---	--

Konspekterimine

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • märgistab olulist teavet väljendavaid teabeüksusi tekstis (suunamisel), teeb märkmeid tekstide põhjal. 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab teha märkmeid ja elementaarselt konspekterida.

Tarbekiri

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • koostab näidise järgi õpitud tarbekirja. 	<ul style="list-style-type: none"> • koostab tarbekirja õpitud liikide piires.

Õigekiri

8. klassi lõpuks õpilane:	9. klassi lõpuks õpilane:
<ul style="list-style-type: none"> • kasutab omandatud õigekirjaoskusi iseseisvates kirjalikes töödes. 	<ul style="list-style-type: none"> • järgib kirjutamisel tähekasutus- ja põhilisi ortograafiareegleid, leiab ja parandab õigekirjavigu.